

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Gdańskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej w Gdańsku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.145.2022.2.MG

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku psychologia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych nie odpowiada koncepcji kształcenia. Przyporządkowywanie kierunku do dyscypliny naukowej może być uzasadnione w świetle koncepcji kształcenia tylko wtedy, jeżeli ta dyscyplina odgrywa istotną rolę jako podstawa formułowania koncepcji, natomiast nie może być uzasadnione obecnością w programie studiów elementów efektów uczenia się i programu studiów o charakterze subsydiarnym względem całej koncepcji kształcenia, a taki charakter w przypadku wnioskowanego kierunku mają dyscypliny: filozofia (4%), językoznawstwo (6%), nauki socjologiczne (2%), nauki prawne (2%), nauki o zarządzaniu i jakości (2%). W wypadku przyporządkowania kierunku jedynie w kilku procentach liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów do którejś z dyscyplin naukowych nie jest możliwe opanowanie przez studentów w zaawansowanym stopniu wiedzy obejmującej wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne kierunku. Dodatkowo w programie studiów nie przewidziano zajęć, które pozwalają na analizowanie, integrowanie i porównywanie wiedzy z różnych dyscyplin. Na przykład efekt K_W02 „Ma zaawansowaną wiedzę o systemie nauk społecznych i humanistycznych, ich metodologii oraz wzajemnych relacjach a także zna w zaawansowanym stopniu teorie wyjaśniające źródła i miejsce psychologii w systemie nauk, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu psychologii a także jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami nauk oraz zależnościach między nimi, zna sposoby praktycznego wykorzystania tej wiedzy”, który nie odnosi się do nauk humanistycznych, przewidziany jest do realizacji również podczas zajęć *gotowość szkolna i trudności szkolne*. Sformułowane są też inne efekty uczenia się, które nie znajdują odzwierciedlenia

w programie studiów, np. K_K12: „Posiada świadomość odpowiedzialności za dorobek i tradycję zawodu oraz za zachowanie dziedzictwa kulturowego społeczności lokalnej, regionu, kraju, Europy i świata”.

2. Koncepcja kształcenia na wnioskowanym kierunku nie definiuje jasno sylwetki absolwenta. Wnioskodawca podaje, że „Koncepcja kształcenia zakłada w szczególności aktywizację studentów mającą na celu poszerzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych”. Ponadto Wnioskodawca wskazuje, że „studia są podstawą do rozwinięcia umiejętności wnikliwego spojrzenia na własną rolę zawodową”, przy czym rola ta nie jest określona. Wprawdzie Wnioskodawca zaznacza, że realizowanie działań praktycznych w zakresie diagnostyki, poradnictwa i pomocy psychologicznej będzie możliwe po uzyskaniu pełnych kwalifikacji na poziomie studiów drugiego stopnia, ale nie określa, jakie kwalifikacje uzyska i jakie czynności będzie mógł wykonywać absolwent studiów pierwszego stopnia. Absolwenta kierunku Wnioskodawca określa jako „fachowca kierunku psychologia”. Brak jednoznacznego zdefiniowania roli zawodowej, do której przygotowany będzie absolwent wnioskowanego kierunku, ujawnia niejasną koncepcję kształcenia. Określona przez Wnioskodawcę sylwetka absolwenta jest trudna do ukształtowania w toku 3-letnich studiów. Za nierealne należy uznać osiągnięcie m.in. (ale nie tylko) następujących celów: opanowanie zaawansowanej wiedzy o projektowaniu i prowadzeniu badań diagnostycznych w praktyce psychologicznej, poszerzonej w odniesieniu do studiowanej specjalności; integrowanie wiedzy teoretycznej z zakresu psychologii z innymi dyscyplinami w celu analizy problemów rozwojowych, wychowawczych w odniesieniu do diagnozowania i działań terapeutycznych; konstruowanie narzędzi badawczych; opracowanie i interpretowanie wyników badań niezbędnych do opracowania diagnoz psychologicznych; udzielanie pomocy psychologicznej w sytuacjach kataklizmów oraz kryzysów w sferze indywidualnej i społecznej. Nierealny jest cel, zgodnie z którym „absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku psychologia będzie posiadał zaawansowaną wiedzę ogólną w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, obejmującą system nauk społecznych i humanistycznych, ich metodologię oraz wzajemne relacje, a także powiązania psychologii z pokrewnymi dziedzinami nauki i zależnościach między nimi”. Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku psychologia ma umieć prowadzić „działania badawcze, diagnostyczne, pomocowe i kooperacyjne oraz współdziałać z innymi specjalistami w rozwiązywaniu istotnych problemów jednostek i grup społecznych”. Tak ambitna wizja nie jest możliwa do zrealizowania w trakcie 3-letnich studiów. Trudność wynika m.in. z tego, że podstawy wiedzy psychologicznej student ma zdobyć podczas obowiązkowych zajęć na 1. roku studiów, a już od 2. roku studiów ma realizować zajęcia do wyboru w ramach specjalności *psychologia rozwoju i wychowania* oraz *psychologia resocjalizacyjna*. Wnioskodawca uzasadnia wniosek o pozwolenie na utworzenie studiów pierwszego stopnia na kierunku psychologia m.in. badaniami sondażowymi przeprowadzonymi przez Biuro Karier GWSH wśród gdańskich maturzystów. Zgodnie z nimi 40% uczniów szkół partnerskich wyraziło chęć podjęcia pracy w zawodzie psychologa. Wniosek nie dotyczy kształcenia przygotowującego do wykonywania pracy w zawodzie psychologa. Absolwent studiów pierwszego stopnia nie spełnia wymagań niezbędnych do wykonywania zawodu psychologa. Wnioskodawca, choć wskazuje na konieczność uzupełnienia wykształcenia w celu uzyskania przez absolwenta prawa

wykonywania zawodu psychologa, to jednocześnie jako uzasadnienie wniosku o pozwolenie na prowadzenie studiów podaje wzrost zapotrzebowania na kształcenie przyszłych psychologów. Także przytoczone opinie interesariuszy zewnętrznych świadczą o tym, że budowane jest przekonanie o wystarczalności studiów pierwszego stopnia do wykonywania zawodu psychologa.

3. Efekty uczenia się przypisane do zajęć nie zawsze są dostosowane do nazwy zajęć (lub odwrotnie), np. zajęcia *psychologia rozwoju człowieka*: „Posiada wiedzę i rozumienie w zaawansowanym stopniu o uczestnikach działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, profilaktycznej i terapeutycznej, pogłębiając w wybranych zakresach specjalności”.
4. Efekty przypisane do zajęć nie są specyficzne, często zbyt ogólne. Efekty te są w przeważającej liczbie przypadków zredukowane do trzech efektów, po jednym w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Często jako efekty przypisane do zajęć podawane są ogólne efekty zakładane dla kierunku (np. „Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności profesjonalne korzystając z różnych źródeł i sposobów”, K_U13). Stanowi to czynnik w istotnym stopniu utrudniający stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych przez studentów. Wiele efektów uczenia się jest niemożliwych lub co najmniej trudnych do osiągnięcia, np. w ramach zajęć *historia i zagadnienia filozofii* (1. semestr): „Potrafi obserwować, wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury” lub zajęć *psychologiczne teorie i koncepcje wychowania* (3. semestr): „Potrafi rozwiązać problemy wychowawcze występujące w życiu codziennym wykorzystując teoretyczną wiedzę z zakresu psychologii wychowania i innych dyscyplin psychologii”. Takie efekty zakładają zbyt ambitnie umiejętności w odniesieniu do zróżnicowanych zjawisk i problemów społecznych. Projektowane studia mają kształtować postawy innowacyjne, wyzwać kreatywność oraz pobudzać do samodzielnego myślenia. Tymczasem kierunkowe efekty uczenia się nie nawiązują do tak zdefiniowanych przez Wnioskodawcę celów.
5. Występuje niezgodność między wymaganiami wstępnymi a strukturą zajęć w programie studiów. Na przykład wymagania do realizacji zajęć *etyka*, które w programie studiów przewidziane są w 1. semestrze, zostały określone jako: „Historia i zagadnienia filozofii. Posiada elementarną historyczną wiedzę z filozofii w zakresie zagadnień metafizycznych, antropologicznych i etycznych. Zna istniejące w dziejach myśli filozoficznej epoki starożytnej, średniowiecznej i nowożytnej jej systemy, szkoły i koncepcje. Posługuje się terminologią filozoficzną w odniesieniu do świata, człowieka i jego działania. Zauważa problematyczność zagadnienia”. Wymagania te są nierealne do spełnienia, ponieważ zajęcia *historia i zagadnienia filozofii* również zaplanowane są w 1. semestrze.
6. Metody kształcenia nie zapewniają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, których opanowanie ma znaczenie kluczowe dla kierunku studiów o profilu praktycznym. Kształcenie odbywać się będzie głównie w oparciu o dwie metody dydaktyczne – wykład i ćwiczenia. Tradycyjny wykład akademicki występuje z reguły w formie określanej jako wykład problemowy z elementami konwersatorium lub wykład konwersatoryjny. Uczelnia nie planuje zajęć o charakterze warsztatowym czy laboratoryjnym.

7. Treści programowe przypisane praktykom są przedstawione bardzo ogólnie i trudno ustalić, co będą one obejmowały. Zadania dla praktykanta nie są zdefiniowane klarownie, np. podano, że studenci „samodzielnie (pod opieką psychologa – opiekuna w placówce) realizują pełny proces pracy psychologicznej”. Pojawia się wątpliwość, czy od studenta będą oczekiwane działania, które wykonuje psycholog. Podano, że „treści programowe realizowane podczas praktyki zawodowej powinny odzwierciedlać specyfikę zadań powierzanych psychologowi w danej placówce. Mogą one obejmować zadania: diagnostyczne, terapeutyczne, poradnictwo, doradztwo, interwencję kryzysową, psychoedukację, sporządzanie opinii, psychoterapię”. Tak szeroko określony zakres problemowy jest niespecyficzny i świadczy o trudności weryfikowania osiągniętych efektów uczenia się. Ponadto absolwent studiów pierwszego stopnia nie będzie realizował samodzielnie zadań w obszarze diagnozy psychologicznej i psychoterapii.
8. System kontroli i zaliczania praktyk zawodowych przedstawiony jest lakonicznie. Nie podano dokładnie, na jakiej podstawie zaliczana będzie praktyka zawodowa. Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się następuje na podstawie obecności na praktykach, czynnego udziału w praktykach, wykonywania zadań wynikających z programu praktyk (nie dołączono do wniosku) i prowadzenia dokumentacji związanej z przebiegiem praktyk. Zadania opiekuna praktyk nie zostały określone w regulaminie praktyk zawodowych. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań, nie są opisane, dlatego nie można ocenić, czy umożliwiają skuteczne sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Nie zostały zdefiniowane reguły przeprowadzania hospitacji praktyk oraz zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk.
9. Punkty ECTS przypisane do poszczególnych zajęć nie odpowiadają średniemu nakładowi pracy, który student powinien poświęcić na osiągnięcie założonych dla tych zajęć efektów uczenia się i wykonanie zadań objętych ich programem. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych zajęć jest w wielu wypadkach nieprawidłowa.
10. Opis warunków przyjęcia na studia jest lakoniczny, obejmuje głównie informację o wymaganych od kandydatów dokumentach. Przyjęcie na studia następuje na podstawie konkursu świadectw dojrzałości. Uczelnia nie wskazuje kryteriów, jakimi będzie się kierować, ustalając listę rankingową kandydatów na studia.
11. Metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się opisane są ogólnie. Osiągnięte efekty uczenia się w obszarze wiedzy weryfikowane będą za pomocą egzaminów pisemnych w formie zadań otwartych lub zamkniętych lub za pomocą egzaminów ustnych. Wnioskodawca podaje, że w przypadku egzaminu ustnego osiągnięte efekty uczenia się weryfikowane będą „w oparciu o analizę opracowanych konspektów i obserwację ich praktycznej realizacji”. Nie jest jasne, na czym polega praktyczna realizacja opracowanych konspektów. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w obszarze umiejętności odbywa się „z wykorzystaniem bezpośredniej obserwacji studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli zawodowej w obrębie studiowanej specjalności”. Nie podano, kto będzie odbiorcą wykonywanych przez studenta zadań (co

świadczy o charakterze zadań) ani jaki rodzaj zadań przypisany jest do roli zawodowej, do której przygotowywany jest absolwent studiów pierwszego stopnia. Pojawia się zatem pytanie o rodzaj zadań, które będą wymagane jako sprawdzenie osiągniętych umiejętności. Kryteria te nie są jasno zdefiniowane.

12. Nie jest spełniony warunek określony w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), albowiem struktura kwalifikacji kadry kierunku nie jest dostosowana do celów, efektów i zakresu kształcenia na wnioskowanym kierunku i nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć. Zasadniczy zarzut dotyczy braku w kadrze kierunku nauczycieli akademickich (lub innych osób prowadzących zajęcia) posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie psychologia, będącej dyscypliną wiodącą. W proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono wiele nieprawidłowości związanych z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć. Szczegółowy wykaz nieprawidłowo obsadzonych zajęć znajduje się w załączniku do uchwały.
13. Uczelnia nie wykazuje specjalistycznych pracowni czy laboratoriów. Nie scharakteryzowano również wyposażenia w narzędzia specjalistyczne, które umożliwiałyby realizację treści programowych z zakresu takich zajęć ujętych w programie studiów jak np. *diagnoza psychologiczna* (a są treści programowe, które wymagają narzędzi: „Standardowe narzędzia diagnozy osobowości na przykładzie kwestionariusza MMPI 2. Standardowe narzędzia diagnozy funkcji poznawczych na przykładzie Testu Pamięci Wzrokowej Bentona”), *podstawy neuropsychologii* (m.in. „Diagnoza neuropsychologiczna – założenia, cel, przykłady narzędzi diagnostycznych”), *wspomaganie rozwoju w okresie wczesnodziecięcym* (m.in. „Diagnoza – wybrane narzędzia diagnostyczne, opis skal obserwacyjnych poszczególnych sfer rozwojowych”), *diagnoza zaburzeń zachowania* (m.in. „Elementy diagnozy psychologicznej w zakresie pomiaru testowego, obserwacji, wywiadu, swobodnych technik diagnostycznych i technik projekcyjnych”). Uczelnia nie wskazuje nakładów finansowych, które zostaną przeznaczone na działania zapewniające jakość kształcenia (m.in. zakup testów psychologicznych, wzbogacenie zasobów bibliotecznych z zakresu psychologii). Biorąc pod uwagę całokształt środków i pomocy edukacyjnych, to należy stwierdzić, że nie umożliwiają one osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, przede wszystkim opanowania umiejętności praktycznych.
14. Wnioskodawca nie w pełni uzasadnił potrzeby uruchomienia kierunku psychologia, nie udokumentowano przeprowadzenia z interesariuszami zewnętrznymi konsultacji, których celem byłoby wypracowanie wspólnej, spójnej z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego koncepcji kształcenia lub przynajmniej uzyskanie wiarygodnej opinii potencjalnych pracodawców na temat przygotowywanego przez Uczelnię programu studiów.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Uchwała nr 727/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 5 września 2022 r.

---

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Gdańskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej w Gdańsku.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Stanisław Wrzosek
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Uchwała nr 727/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 5 września 2022 r.
